

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Egy szám
12
fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefonszám: 164.

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.
Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8 „

Egy szám
12
fillér.

Baja város közigazgatása számokban és a referensek statisztikai adathalmazában.

Az árvaszék egy éves munkájának tükré.

A város közigazgatási bizottsági ülésén, amelyen Bisztray-Balku Gyula főispán elnökölt s amelyről közöltünk már tudósítást, még a következő érdekes jelentések hangzottak el:

Az iparhatóság ügyforgalma.

A polgármesteri jelentés megemlékezett az I. foku iparhatóság ügyforgalmáról, melyből kitűnik, hogy kiadtak 4 gyári munkakönyvet, 16 iparigazolványt, 1 iparigazolvány másolatot, 1 iparengedélyt és 3 gazdasági cseléd-könyvet, azonkívül az ipar állagában beállott változást elintézték 22 esetben.

118 büntető parancs, 174 elítélt.

A közigazgatás közrendészeti ügyosztálya decemberben 118 büntető parancsot adott ki különféle kihágások miatt. Letárgyalt 87 kihágási ügyet s elítélt 174 egyént.

Egy év az árvaszék munkájából.

Szabó Sámuel árvaszékielnök-helyettes jelentése szerint az árvaszéknél a szokottnál több ügydarab maradt hátralékban. A sürgős természetű és soron kívüli elintéztetést igénylő ügyeket letárgyalt az árvaszék. 1928. dec. 31-ig 125 db hátralék maradt. Befutott 1810 ügydarab. Az év végéig 2961 gyámság alatt lévő nyilvántartott kiskorú volt, azonkívül 1188 vagyonos félárva, 1604 vagyontalan félárva 126 szülőtlén árva és 43 szülőtlén s vagyontalan árva, volt 46 vagyonos és 138 vagyontalan gondnokolt, összesen 184. Számadásra kötelezett gondnok 15 van.

A pécsi áll. gyermekmenhelyről a bajai telepre kihelyezett és elhelyezett gyermek volt 231, ezek közül 104 bajai illetőségű. Volt 368 hadiárva: ezek közül 16 éven aluli szülőtlén hadiárva 56, félárva 135, a többi már túlhaladta a 16 évet. A hadiárva intézetekbe fel van véve 96 bajai hadiárva, illetve hadirokkant gyer-

meke. A jelentés megemlékezett arról is, hogy a gyámpénztári pénzek 8,5 százaléka kamatra vannak kiadva a bajai pénzügyintézetknél, jövő évre pedig 7,2 per-centre lesznek kihelyezve.

Miniszteri kiküldött vizsgálta felül a gyámpénztárt.

A városi gyámpénztár pénzkézelését és számvitelét Gross Elemér belügyminisztériumi számvetőségi tanácsos, mint a belügyminiszter kiküldötte a napokban tüzetesen felülvizsgálta s mint a gyámpénztárnak megfelelően teljesen rendben találta. Ezzel kapcsolatban a polgármesteri jelentés megemlékezett, hogy a belügyminiszter kiküldött, Gross Elemér számvetőségi tanácsos a gyámpénztár működését felülvizsgálta és a legteljesebb elismerését fejezte ki a mintaszerűnek talált ügyvitelért.

A fogház lakói.

Gramling Kornél kir. ügyész-ségi alelnök jelentése szerint a bajai fogházban decemberben 84 letartóztatott volt, akik közül 6 fegyházra, 2 dologházra, 16 börtönre, 22 fogházra, 5 elzárásra elítélt volt, előzetes letartóztatásban volt 15, vizsgálati fogságban 12, felebbezés alatt állott 4 és volt 2 őrizetes fiatal-korú.

Kórházi ügyek.

Jelentették, hogy a népjóléti miniszter értesítette a közigazgatási bizottságot, hogy Katz Lajos után felmerült s behajthatatlanná vált 473,32 pengő gyógykezelési költséget átvette a betegápolási alap terhére.

Akiknek nincs jelenteni valójuk.

A tanfelügyelőnek, a gazdasági főfelügyelőnek és az állategészségügyi főtanácsosnak nem volt jelenteni valója.

Nagy az adóhátralék.

Major József min. tan. pénzügyigazgató jelentése szerint az 1927. évi adóhátralék 320451,46,

az 1928. évi előírás 942663, a kettő együtt törlesztés és szaporodás után 1,415222 pengő. Erre befizettek november végéig 825015, decemberben 70206 pengőt, összesen 895,221 pengőt. A hátralék még 520,000 pengő. Az előírás 55 százaléka még be nem fizetett hátralék. Egyenes adókban befolyt decemberben 50389 pengő, forgalmi adókban és illetékekben 38861 pengő. Az államot illető bevételek decemberi főösszege 89,250 pengő. Decemberben tartottak 73 házadó helyszíni szemlét, kiadtak 69 házadómentességet, adtak 10 részletfizetési kedvezményt s 1 fizetési halasztást.

A város közbiztonsága a rendőrség statisztikai tükrében.

Trenka Kálmán rendőrfőtanácsos jelentése szerint a város területén lévő koresmákat megvizsgálták hatósági orvossal együtt. Általában úgy a koresmákat, mint a vendéglőket rendszempontjából kielégítőnek találták. A bérkocsisok ellen a szokott átlagnál nagyobb mérvű panaszok nem érkeztek. A város közbiztonsága jó.

Sok a vagyon elleni bűncselekmény.

Testi épség elleni bűncselekményt elkövettek 13, vagyon el-

lenit 62 esetben. A kinyomozott tettesek száma 8. Eredményesen kinyomozott ügyek száma 55, azaz 62 százalék. A bejelentett kár 21,222, ebből vidéki 14,900. P A nyomozás során megtérült 1755 pengő.

Utlevél kiadás.

Decemberben a rendőrség kiadott családi ügyben 15, tanulmányi 1, üzleti 1, gyógykezelési 3 és hivatalos ügyben 2 utlevelet, összesen 22-öt.

Tolonc ügyek.

A Bajáról eltoloncoltak száma 4, Bajára 4 tolonc érkezett, átfutó tolonc 1 volt.

A rendőrség munkája.

A rendőrségre érkezett 43 bizalmas ügyet elintézték. A 778 kihágási aktából 758-at intéztek el s maradt 27 restancia. A 63 kihágási ügyből 55 nyert elintéztetést, a hátralék 8, a 220 bűnügyből 203 intézhető el, a restancia 17. Volt tehát 1104 ügy, amiből elintézték 1052-öt, maradt még 52.

Az albizottságok megalakítása.

Ezután megalakították a közigazgatási bizottság albizottságait: a fegyelmi választmányt, a gazdasági, gyámügyi felelőviteli stb. albizottságokat.

A bajai fogház cellájának lakói voltak a terhelő tanúk rabtársuk ellen, aki rátámadt a fogház-őrmesterre.

Érdekes bűntudományi tárgyat a bajai törvényszéknek dr. Linzer Károly elnöke alatt itélkező büntető tanácsa. Az esetnek az ad rendkívüli érdekességét, hogy az eset hőse a bajai fogházban meglátogatta a fogház-őrmestert s a tárgyaláson annak a cellának a lakóit hallgatták ki, ahol az eset lezajlott.

A múlt év őszén októberben történt, hogy Spitzer László 35 éves vizsgálati fogoly kinézett az ablakon az uccára. Amikor ezt észrevette a fogház-őrmester, rászólt, hogy ne bámuljon ki. Spitzer László feleselni kezdett. Erre a fogház-őrmester azt mondotta a rentiens fogolynak, hogy menjen le a fogházirodába.

— Ha akar valamit tőlem az őrmester, jöjjön a cellába.

Hatóság elleni erőszak miatt indult meg ellene az eljárás. Közben Spitzer Lászlót Szekszárdra kísérték, ahol el is ítélte a bíróság. Ezt a büntetését, most töltötte a szekszárdi fogházban: onnan hozta el szuronyos fegyőr a bajai tárgyalásra.

Érdekes volt a törvényszék külseje is: 4—5 szuronyos fegyőr kísért fel erre a tárgyalásra 5—6 rabot: a tanukat, az eset szemtanuit, azonkívül kihallgatott a bíróság még 3—4 olyan egyént, akik szintén a cella lakói voltak akkor, de időközben szabad lábra kerültek.

FEHÉRNEMŰ

a legegyszerűbbtől a luxus kivitelig dus választékban

FENYVESI ÁRUHÁZ.

Műkedvelő színelőadásokhoz színházi kellékek, szakállragasztók festékek, eszközök nagy választékban, olcsón beszerezhetők:

A Városi Drogériában
Baján, Vörösmarty-uca 1. sz. a.

Az összes rab úgy adta elő az esetet, miként fogházörmester. A bíróság négy hónadi fogházra ítélte Spitzer Lászlót, aki feleb-

bezett az ítélet ellen. Spitzer Lászlót dr. Knézy Lehel ügyvéd kirendelt védő védte.

kisiparosokat nem csak meghívta a Magyar Héten való részvételle, hanem egy nagykereskedő kelyiségeit a Magyar Héten való részvétel céljából még fel is ajánlotta azoknak a kisiparosoknak, akik megfelelő helyiséggel nem rendelkeztek. Sajnálatos módon a kisiparosok mégis tartózkodó magatartást tanúsítottak.

Dr. Tonelli Sándor főtitkár válaszolt a vádra s megemlítette, hogy például Baján annyira figyelemmel voltak a kisiparosokra, hogy a Magyar Hét akció egyik ügyvezető elnöke az Ipartestület elnöke: Tomasits Gyula volt. A jelentést tudomásul vették.

Dr. Baranyay Jusztin egyetemi tanár fontos tárgyalása dr. Vojnics polgármesterrel.

Tegnap, hétfőn Bajára érkezett dr. Baranyay Jusztin, a budapesti tudományegyetem teológiai fakultásának nyilvános rendes tanára s itt látogatást tett a ciszterciata rendházban, azonkívül dr. Tordai Ányos ciszterciata igazgató társaságában látogatást tett dr. Vojnics Ferenc polgármester-nél, akivel huzamosabb ideig tanácskozott. Dr. Baranyay Jusztin, aki maga is ciszterciata pap, három negyed egy óraker távozott

dr. Tordai Ányos igazgatóval a polgármestertől.

Ennek a látogatásnak nagy jelentősége van, mert dr. Baranyay Jusztin intimusa gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszternek, valamint dr. Werner Adolf zirci apátnak is.

Dr. Baranyay Jusztin a ciszterciata rendházban megebédelt s utána a két órai vonattal elutazott Bajáról.

Még senkisék kapott eddig Baján hadikölcsön karitatív valorizációt.

153 hadikölcsönkötvény ős jegyző folyamodott 4 millió korona hadikölcsönkötvény valorizációjáért.

A hadikölcsönöknek a karitatív valorizáció szempontjából való meghosszabbított bejelentési határideje december 31-ikén lejárt. A kifizető, illetve bejelentések eszközésére engedélyezett határidő lejártáig Baján 153 ősjegyző folyamodott mintegy négy millió korona névértékű hadikölcsönkötvény valorizációjáért.

November végéig összesen 147-en, a december 31-ig való megnyújtott határidő alatt pedig csak hatan jelentkeztek karitatív valorizációjáért.

Az eljárás módja az volt, hogy az eredeti kötvény letétbe helyezésén kívül kérvényt kellett beadni a város közjogi ügyosztályán a valorizációja érdekében. Baján 152 hadikölcsönkötvény ősjegyző s tulajdonos helyezte letétbe a kötvényét s csak egyetlen egy jelentkező akadt, aki valamilyen félreértés alapján a székesfehérvári káptalannál helyezte letétbe hadikölcsönkötvényét, mert annak idején is ott eszközölte a jegyzést, viszont a kérvényét itt adta be Baján. Emiatt a zavar miatt késik a decemberben utóbb jelentkezett 6 igénylő nevének a felterjesztése.

A többi 147 kérvényt Baja város közjogi ügyosztálya felterjesztette a Pénzügyi Központ-

hoz, ahol felülbírálják a kötvényeket, hogy valamennyi eredeti jegyzés-e. A Pénzügyi Központtól az összes iratok a népjóléti és munkügyi miniszteriumhoz kerülnek, ahol egy miniszterközi bizottság állapítja meg a segélyezésre való jogosultságot és a segély nagyságát.

A kormányrendelet szerint azok az ősjegyzők, akik 5-10 ezer korona névértékű eredeti hadikölcsönkötvényt jegyeztek, legfeljebb 100 pengő évi segélyben részesülhetnek. A megadható legnagyobb segély 200 pengő a 10-20 ezer koronás hadikölcsönkötvénél, 300 pengő a 20-30 ezer koronás jegyzéseknél, 400 pengő az 50.000 ezer koronáig, 500 pengő a 100.000 koronáig, 600 pengő a 100.000 koronán felüli jegyzéseknél. Így végeredményben a beérkezett összes kérvények számától függ az a segélyösszeg, amit a miniszterközi bizottság az egyes hadikölcsönkötvénytulajdonosok részére fog megállapítani.

A Pénzügyi Központjától eddig még nem érkezett semmiféle értesítés az oda felterjesztett hadikölcsönök elbírálásáról, viszont a népjóléti miniszterium sem küldött eddig értesítést arról, hogy valakinek a részére megállapított volna karitatív segélyt.

A „Magyar Hét” akció utóregzései.

Vád a kamara teljes ülésén azért, hogy egyetlen kisiparos sem kapott kitüntetést.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésén dr. Tonelli Sándor kamarai főtitkár beszámolt a Magyar Hétről s annak megrendezéséről. Többek közt megemlékeztek a bajai Magyar Hétről is, valamint az elnökségről és rendezőbizottságról. Baján 69 résztvevő 94 kirakattal vett részt a versenyben. A jelentés megemlékezett a legszebb kirakatok rendezőinek megjutal-

mazására felajánlott versenydíjakról is.

Gombos István beltág panasz tárgyává tett, hogy pl. Szegeden a Magyar Hét alkalmából egyetlen kisiparos sem kapott kitüntetést. Ezt annak tulajdonította, hogy a zsűriben kisiparos tagok nem foglaltak helyet.

Ifj. Cserba György bajai kültág ennek az ellenkezőjéről tett jelentést. Baján a bizottság a

A villanyvilágítási zavarok okai.

A közüzemek igazgatója elmondja, mi okozta az utóbbi héten a villanyvilágítási nehézségeket.

— A megyeházánál lévő transzformátort vasárnap kiépitették, kijavították, visszaszerelték és bár a bajnak az oka minden kétségen kívül megállapítottak látszott, mégsem sikerült üzembe helyezni, mert kiderült, hogy a hozzávezető kábelben is hiba van, amely pontosan ugyanolyan szimptomákkal járt, mint amilyeneket mutatott a transzformátoron már kijavított hiba. Tekintettel arra, hogy az est közeledése miatt további javítási munkálatokba belefogni nem lehetett, a megyeházi transzformátort ki kellett kapcsolni és körzetét a szomszédos transzformátorokról ellátni. Vasárnap ment is a dolog kifogástalanul, azonban hétfőn épp a túlterhelés idején, tehát a tilalmi időben valamelyik motorikus fogyasztó a motorját ismételtén indítani próbálta, miáltal a teljesítményének csaknem 100 százalékgig igénybevette a Központi Szállodánál lévő transzformátor egyik primér biztosítója kiolvadt, amely a csúcsterhelés alatt meglehetősen körülményes lévén, különösen az akkori nedves és hideg időben a szerelők testi épségének veszélyeztetése elkerülése céljából a hálózat egy részét le kellett kapcsolni a cserélés idejére. Ugyan ekkor helyi zavar volt a vasútplozáson a hibás biztosítók alkalmazása miatt, azonkívül a kápolna utcai transzformátor körzetében is motorindítás következett, mivel a kápolna utcai transzformátor, amelyik most a megyeházi transzformátor körzeteek egy részét is ellátta kisegítésképpen árammal, jobban lévén megterhelve, a motorindítás következtében fellépő lökésekre is hamarabb reagált. De ezen nehézség ellenére is sikerült az összes hibákat este 10-ig kiküszöbölni, úgy hogy az áramszolgáltatás ezen időponttól kezdve már mindenütt kifogástalanul működött.

— Január 8-án délelőtt a megyeháza előtti vasoszlopon lévő kábelfej megvizsgálatván, megállapították, hogy annak egyik fázisában valami szerelési hiba következettében laza érintkezés volt, amely két éven át ugyan kifogástalanul működött, azonban véletlenül éppen akkor mondta fel a szolgálatot, amikor a hálózaton egyéb hibák is fellétek. Ezen hibás kábelfejet délután 3 órára kijavították, úgy a megyeházi transzformátor újból bekapcsolható volt és így az áramszolgáltatás terén az egész hálózatban végre előállott az eredeti állapot.

— Az elmúlt napoknak története különösen érdekes példáját adja, hogy egy aránylag nem súlyos hibából kifolyólag mennyi egyéb hiba keletkezhetik és hogy a véletlenek szerencsétlen összejátszása következtében mennyi oly zavaró körülmény léphet fel, amelyek azután az üzemvezetőt a leglogikusabb gondolkodás mellett is esetleg egészen téves következtetésekre vezethetik. Igaz ugyan az is, hogy a kisegítés idejére nagyobb mértékben megterhelt transzformátorok is sokkal jobban reagálnak minden külső hatásra és a szükséges óvintézkedéseket a közüzemek igazgatóság idejében meg is tette, mégis azonban a zavarok nagy részének mégsem szabadott volna bekövetkeznie, ha különösen a motorikus fogyasztók kellőképpen fegyelmek magukat, mivel a transzformátorok még így sem érték el teljesítményük határát.

HORTOBÁGYI JUNTURO
Mindenütt kapható! Termelők: Orsz. Magyar Tejszövetkezeti Központ Budapest, 1., Horváth Miklós és társai.

Nagy

mandula szappan

1 drb. 28 fillér, 3 drb. 80 fillér, 6 drb. 150 fillér az

Apolló illatszertár-ban

Értesítés

Vanszerencseni nagy érdemű hölgy, a születés- és más met több évi megkezdtem.

A nagyérdemű szives pártfogás kiváló tisztelet

Özv. Forrási Mihály Baján, Vörösmarty-uca 26.

Háziosztás

80 fillér egy háziosztás kivül is, első

DALMADY U. 21.

„KAR” a károk kára előnyösen UTRÁI Erzsébet kir. Tel. 280.

Nyomtatványt mielőtt beszerezjen ár-ajánlatot a nyomdából Baja, Mátyás tér 8. sz.

Arverési eredmény

Alulírott bíróságok 1881. évi LXII. §-a értelmében ezen árverés tárgyává teszi a bajai kir. törvényesséknél 1912. P. 11228. számú végzésében dr. Révy Albin bujakos ügyvéd által kérték Ede utcai budapesti önyvermék könyv és zenés terjesztő bpesti hávára 1550 P és 81 P s j. 1928. év november hó fogantatott kielégítési eljárás utján le és felülfogott 1000 pengőre becsült ingóságok, u. m.: 1. és egyéb ingóságok ny. árverés eladatnak.

Mely árverés bajai kir. bíróság 1928. évi PK 14499. számú se folytán 1550 P és 280 fillér tőke követelés, ennek évi szep. tember hó 28. től járó 5 százalékos kamattal, 181 P 60 fillérben már megállapított költségeiig Hercegszántón Horváth ucca 372. szám alatti ingatlan megvásárlására 1929. január hó 1. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitéve ahhoz a venni szándékozóknak oly megjegyzéssel, hogy az érintett ingatlan az 1881. t.-c. 107. és 108. értelmében készpénzzel, a legelőbbet igénybevétele esetén becsáron el fognak adatni.

Amennyiben árverezendő ingóságokat megvásárolni és felülfogaltatni kívánóknak a jogot meg kell adni, az 1881. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhető.

Kelt Baja, 1929. december hó 31. napján. József Kéregyhajtó.

== Nincs többé nedves lakás. ==

Építkezéseknél, átalakításoknál **HERAKLIT** nélkülözhetetlen. A legtökéletesebb hang, nedvesség és hő szigetelő. Falazás, válaszfalak és stukaturhoz a legalkalmasabb.

Egyedárusító: **Pollák József** fakereskedő, Baja.

SINGER
varrógép

RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BAJA, Erzsébet kir. u. 10

Gyékény
sodrony
COCUS
lábiőrítő olcsón
beszerezhető

UTRY PÁL Fiainál
Erzsébet kir. u. 38. Tel. 280.

Január 14-től január 21-ig
reggel fél 8 óráig

Dr. Makray László
és **Gyarmati Emil**
gyógyezése patikája tart
éjjeli szolgálatot.
az ügyeletes gyógyszerész
vasárnap délután is nyitva áll
a közönség rendelkezésére.

Aki a pénzének nem ellensége az **BUTORAIT** csak

Szabó Ferenc

műbutorasztalosnál **BAJÁN** szerzi be, mert ott izléses jó és olcsó butorokat a legkedvezőbb **RÉSZLET**-fizetési feltételek mellett kaphat Kiváló jó és izléses munkáiért az országos kiállításokon kitüntetve.

Asztalosüzem : Barcs ucca 4. sz. saját ház. Telefon : 2-40.	F a meg munkálást a legmodernebb beépített motoros gépein olcsón vállal.	Butorraktar : Kossuth Lajos ucca 11. Telefon : 3-40.
--	---	---

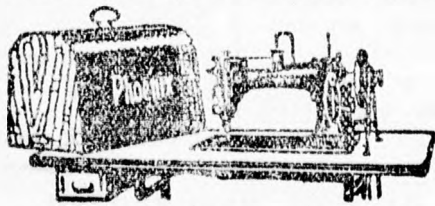
Szörmedivat, ami a bajai
hölgyeket érdekli!

Városunk hölgyközönségének nehéz gondot okoz, hogy vajjon hol szerezzék be a teli szörmeszükségletét. Mert igen fontos, hogy elsőrangú szörmet kapjon feltétlen megbízható cégtől. Mink, akik jól ismerjük városunk szülőjét, Reichenberg szücs mestert, nyugodtan ajánljuk Baja lakosságának, mert biztosak vagyunk abban, hogy kipróbált jó kiszolgálásban lesz részük. A külföldi tanulmány útján szerzett tapasztalatai nagy előnyére szolgálnak vásárló közönségének.

Tehát bajai hölgy csak Reichenberg szücs mester és szörme-
áruház tulajdonosnál vásároljon. Budapest, Belváros IV., Hajó-
utca 16. Sütő-utca sarok.

Teljes tisztelettel
REICHENBERG JAKAB
szücs mester
Budapest, IV., Hajó-utca 16-18.

Ha jót és így olcsót
akar teljes garanciával
MOTORKERÉKPÁROKBAN
kerékpárokbán,

VARRÓGÉPEKBEN
Fränkel és Horváth-nál vásárol
REMINGTON
írógép képviselő.

Csillárok

gyári áron kiárusítatnak

Bohner és Társai cégnél,
Baja. Telefon 256.

Könnyű, törhetet-
len, viharálló, fagy,
víz és tűzmentes
a valódi
Hatschek-féle
Eternit.

Javításmentes az
ETERNIT háztető.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

ETERNIT-MŰVEK HATSCHEK LAJOS, KÖZPONTI IRÓDA: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

Kapható:
Kizárólag
Goldschmidt
Lajos
fatelepen,
Baja, Sugovica part

BONYHÁDI TAKARÉK TÉGLAGYÁR LERAKATA.